

A Kúria a személyesen eljáró felperesnek a dr. Kanga László jogtanácsos által képviselt alperes ellen rendkívüli felmondás jogellenességének megállapítása iránt a Fővárosi Munkaügyi Bíróságnál 26.M.602/2011. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Törvényszék 51.Mf.631.872/2012/3.számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 51.Mf.631.872/2012/3. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 76.900 (hetvenhatezer-kilencszáz) forint további felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s

A felperes 2005. július 4-étől állt az alperes alkalmazásában váltóőri munkakörben, munkavégzési helye a V.Ü.F.F.F.Ü. volt. A 2009. évi Ruhaellátási Szabályzat értelmében munkaköréből adódóan az alperes által biztosított formaruhában kellett tevékenységét ellátnia.

A munkáltató 2011. január 12-én kelt rendkívüli felmondásával szüntette meg a felperes munkaviszonyát arra hivatkozással, hogy a munkavállaló munkavégzésével kapcsolatban sorozatos kifogás merült fel, illetve a 2011. január 11-én tartott ellenőrzés során megállapításra került, hogy a felperes nem a munkáltató által biztosított formaruhát viselte, civil ruházatban látta el a szolgálatot.

A felperes a keresetében a munkáltatói rendkívüli felmondás jogellenességének megállapítását és az ehhez fűződő jogkövetkezmények alkalmazását kérte eredeti munkakörbe történő visszahelyezése mellett.

A Fővárosi Munkaügyi Bíróság 26.M.602/2011/13. számú ítéletével megállapította, hogy az alperes a 2011. január 12-én kelt rendkívüli felmondással jogellenesen szüntette meg a felperes munkaviszonyát és kötelezte az alperest az eredeti munkakörben történő továbbfoglalkoztatásra. Az ítélet szerint a munkáltató 1.301.109 forint elmaradt munkabér és ennek kamata megfizetésére is köteles. A felperes 100 %-ban pernyertes lett, ezért a pártfogó ügyvédi díjat az alperes viseli. Kötelezte az alperest, hogy a NAV külön felhívására fizessen eljárási illetéket is az állam javára.

A munkaügyi bíróság álláspontja szerint az alperesi szabályozás értelmében a felperesnek a munkavégzése során formaruhát kellett viselnie. Utasokkal azonban közvetlenül nem foglalkozott, ügyfélszolgálati feladatokat nem látott el, munkaköri tevékenységét a B. téren a kocsiszínbe érkező és onnan távozó villamosok mozgásának irányítása, a váltók kezelése képezte.

A felperes munkaköréből származó lényeges kötelezettségszegésnek a

formaruha egy alkalommal történő mellőzése nem minősül. A felek egyezően adták elő, hogy az ellenőrzés napján a váltóóri bódében a fűtés nem működött. Az alperes állítása szerint intézkedett annak megjavításáról, de elismerte, hogy ténylegesen ez nem történt meg, ezért e körben bizonyítás elrendelésére nem volt szükség.

Azt a felperesi állítást, miszerint a perbeli esetet megelőzően keresőképtelen volt, az alperes sem vitatta. Önmagában az a körülmény, hogy a formaruhát egy napon a betegség kiújulásának megakadályozása miatt nem viselte, szándékos vagy súlyosan gondatlan munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségszegésnek nem minősül.

A munkavállaló vétkességét az eset összes körülményei alapján kell megítélni, ebből a szempontból a munkavállalónak rendkívüli felmondás alapjául szolgáló kötelezettségszegését megelőző magatartásai is vizsgálhatóak. A felperesnek azonos vagy hasonló jellegű mulasztása korábban nem volt, nem merült fel adat arra, hogy a formaruhát más alkalommal sem viselte.

Az elsőfokú bíróság az Mt. 100. §-ára utalással a felperest eredeti munkakörébe visszahelyezte, mivel álláspontja szerint az alperes nem bizonyított olyan körülményt, amely igazolta volna, hogy a munkavállaló továbbfoglalkoztatása tőle nem várható el.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Törvényszék 51.Mf.631.872/2012/3. számú ítéletével - amelyet 5. sorszámu végzésével kijavított - az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Rögzítette, hogy a másodfokú eljárásban az alperes 100 %-ban pervesztesnek minősül, ezért a felperes részéről a felmerült pártfogó ügyvédi díj viselésére köteles a fellebbezési illeték viselése mellett.

A másodfokú bíróság ítéletében utalt a Kollektív Szerződés 264. pontjára, amely szerint a munkavállalónak megfogalmazott elvárások, különösen a munkavállaló munkakörével összefüggő jogszabályok és társasági belső rendelkezések megsértése nem megfelelő színvonalú teljesítése, illetőleg annak elmaradása esetén a munkaviszonyra vonatkozó kötelezettség megszegése miatt munkáltatói intézkedésnek van helye. A felperes azon szabályszegésével kapcsolatban, hogy az alperes által biztosított formaruhát nem viselte, a munkáltató a fenti rendelkezés alapján eljárhatott volna, azonban hiányoztak ennek törvényi feltételei.

A felperes kötelezettségszegése a formaruházattal kapcsolatosan nem minősül szándékosnak vagy súlyosan gondatlannak. A munkavállaló részére a váltóóri bódé volt a hivatalos tartózkodási helyként kijelölve, valamint a szabadban kellett munkát végeznie. Az Mt. 102. § (2) bekezdése szerint az egészséges és biztonságos munkavégzés feltételeinek biztosítása a munkáltatót terhelte. A bíróság nem fogadta el azon alperesi hivatkozást, miszerint a felperes a járművezetői tartózkodóban is megjelenhetett volna, ugyanis részére a váltóóri bódé volt a munkavégzés helyeül kijelölve. Ennek folytán a rendkívüli felmondás azon indoka valós, hogy a felperes nem a munkáltató által biztosított formaruházatot

viselte a megjelölt napon, de indoka okszerűtlen volt, mert abból nem következett a felperes munkaviszonyának szükségszerű megszüntetése.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint, mivel a rendkívüli felmondásban a felperes terhére szándékos vagy súlyosan gondatlan kötelezettségszegést nem lehetett értékelni, továbbá a korábbi cselekmények más jellegűek voltak, azokat figyelmen kívül kellett hagyni a jogvita elbírálásánál, különös figyelemmel azok írásbeli figyelmeztetéssel való szankcionálására.

Az alperes elsődleges felülvizsgálati kérelme a másodfokú bíróság ítéletének „megváltoztatására”, és a felperes keresetének elutasítására irányult. Másodlagosan az első- és a másodfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság újabb tárgyalásra és újabb határozat hozatalára utasítását kérte a felperes perköltség fizetésre kötelezése mellett.

A felülvizsgálati érvelés szerint a bíróságok túlterjeszkedtek a kereseten, mivel nem kizárólag azt vizsgálták, hogy a felperes eleget tett-e a formaruha viselésére vonatkozó belső szabályzati előírásoknak.

A felperesnek lehetősége lett volna a járművezetői tartózkodóban lenni, és a meleg ruházat viselése a munkáltató részéről nincs megtiltva, az előírás csupán a munkaruházat legfelsőbb réteggként való viselésére vonatkozik. A bíróságok nem is vizsgálták, hogy ténylegesen melyik ruházat a melegebb.

Az alperes álláspontja szerint a bíróságok nem tettek eleget ítélet indokolási kötelezettségüknek, hiszen azt nem meríti ki a „bíróság megítélésére” történő hivatkozás. Konkrét indokát kellett volna adni, hogy az egyazon jogszabályba ütköző magatartásokat miért nem tekintették jellegükben azonosnak és miért nem tartották figyelembe vehetőnek a munkavállaló magatartásának értékelése során.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

Az 1992. évi XXII. törvény (régi Mt.) 96. §-ának (1) bekezdése szerint a munkáltató, illetve a munkavállaló a munkaviszonyt rendkívüli felmondással megszüntetheti, ha a másik fél a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségét szándékosan vagy súlyos gondatlansággal jelentős mértékben megszegi vagy egyébként olyan magatartást tanúsít, amely a munkaviszony fenntartását lehetetlenné teszi.

Ugyanezen törvény 102. §-ának (2) bekezdése értelmében pedig a munkáltató köteles az egészséges és biztonságos munkavégzés feltételeit biztosítani.

Tényként volt megállapítható, hogy a 2009. évi Ruhaellátási Szabályzat szerint a felperesnek munkaköréből adódóan a munkáltató által biztosított formaruhában kellett tevékenységet végezni. Ugyanakkor a bíróságok helytállóan vizsgálták – a kereseti kérelmen való túlterjeszkedés nélkül – az egyéb körülményeket, és ítéleti

bizonyossággal állapították meg, hogy a felperes munkahelyéül megjelölt váltóőri bódében a fűtés nem működött, így a felperes egészségi állapotának megóvása érdekében kényszerült a formaruha helyett melegebb ruhát viselni, ezáltal a belső szabályzatban foglaltakat megsérteni.

A következőkes ítélezési gyakorlat szerint a munkáltatói rendkívüli felmondást megalapozó kötelezettségszegés bizonyítását követően a kötelezettségszegés súlyát kell vizsgálni, amelyet a munkáltató együttműködési kötelezettségét sértő magatartása befolyásolhat (EBH.1344.).

Helytállón fejttette ki a jogerős ítélet, hogy megalapozatlan az alperes azon hivatkozása, miszerint a járművezetői tartózkodó is igénybe vehető lett volna. A felperes részére kijelölt munkahely ugyanis nem ez volt, hanem a váltóőri bódé, ahol a munkáltató kötelezettsége ellenére nem biztosította a hideg téli hónapban a megfelelő munkakörülményeket, a fűtőberendezés működését.

Fentiekből következően a felperes ugyan megsértette a Ruhaellátási Szabályzat előírásait, azonban ez nem volt olyan súlyú kötelezettségszegés (figyelemmel az alperesi magatartásra is), amely a jogviszony azonnali hatályú megszüntetését eredményezhetné. A BH. 2007.311. számú eseti döntés szerint a rendkívüli felmondás indoka általában akár azonos jellegű kötelezettségszegés elkövetése is lehet, azonban ha a munkáltató a magatartásokat korábban már külön írásbeli figyelmeztetéssel értékelte, ezekre ismételten a rendkívüli felmondás indokaként nem, csupán a magatartás súlyát alátámasztóan hivatkozhat. A jogerős ítélet helytállón fejttette ki, hogy a korábbi cselekményeket a munkáltató már szankcionálta, azok pedig jellegükben - az elkövetett magatartás fajtájára figyelemmel - eltérőek voltak akkor is, ha „egyazon jogszabályba ütköztek”. Ebből következően azok a felperesi magatartás súlyának nyomatékossabb értékelésére nem adtak módot.

A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárásban a felperesnek igazolt költsége nem merült fel, ezért ebben a körben a Kúria a határozathozatalt mellőzte a Pp. 79. §-ának (1) bekezdése alapján.

Az alperes a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján köteles viselni a felülvizsgálati eljárás illetékét, amelynek összege az 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 46. § (1) bekezdése alapján került megállapításra. A felperes átlagkeresetére figyelemmel meghatározott pertárgy értékhez képest a felülvizsgálati eljárás illetéke 207.000 forint, amelyből az alperes 130.100 forintot lerótt, így a fennmaradó összeg megfizetésére is köteles.

Budapest, 2013. május 29.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró

A kiadmány hitel  l: Nn   tisztviselő